

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Miljøvern avdelingen

SKEDSMO KOMMUNE - KONTROLLRAPPORT

Organisasjonsnr. 938275130   Anleggsnr. 0231.0101.01   Kontrollnr. 2013.328.I.FMOA   Saksnr. 2013/20855   Rapportdato: 04.11.2013

Opplysninger om virksomheten

Navn	Skedsmo kommune, vann- og avløp
Organisasjonsnr.	938275130
Kommunenr.	0231
UTM-koordinater (32)	Øst: 612700 Nord: 6648200
Besøksadresse	Rådhuset, Jonas Lies gt 12, 2000 Lillestrøm
Postadresse	Postboks 313, 2001 Lillestrøm
Telefonnr. / kontaktperson	Odd Ivar Oppheimsbakken: 66938422
E-post	oddo@skedsmo.kommune.no
NACE-kode	84.110 - Generell offentlig administrasjon

Opplysninger om kontrollen

Kontrolldato	24.10.2013
Virksomhetens representanter	Jan- Erik Bøgeberg Odd Ivar Oppheimsbakken Lan Phan
Fylkesmannens kontrollører	Simon Haraldsen Marte Strand Kvalø
Bakgrunn for kontrollen	Frekvensbasert kontroll
Tema for kontrollen	Oppfølging av krav i utslippstillatelsen

Bakgrunn

Kontrollens formål var å følge opp krav gitt i *Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann* av 10.09.2010. I forkant av kontrollen har Fylkesmannen foretatt en utsjekking av om dokumentasjon som skulle vært utarbeidet er innlevert og kvaliteten på denne. Dokumentasjonskravene i tillatelsen er knyttet til miljørisikovurdering med klima, plan for reduksjon av fremmedvann, plan for fornyelse av avløpsledninger og en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett.

Kontrollrapporten beskriver avvik og andre temaer/ merknader som ble konstatert under kontrollen.

Tilbakemelding:

Mangelfull dokumentasjon (se avvik 1) sendes Fylkesmannen innen **15.3.2013**.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Dokumentunderlag og regelverk

- *Utslippstillatelse av 10.09. 2010 for Skedsmo kommune på kommunalt avløpsvann.*
- *Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), av 1. juni 2004, med senere endringer. Kapittel 14.*
- *Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), av 6. desember 1996, med senere endringer.*

Resultater fra kontrollen

Avvik 1: Manglende oppfølging av vilkår i utslippstillatelsen

Avvik fra:

- Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann Skedsmo kommune, datert 10.09.2010
- Internkontrollforskriftens § 5, andre ledd, pkt 7 – iverksette rutiner for å rette opp og forebygge.

Avviket omfatter:

- a) Skedsmo kommune har ikke utarbeidet/oppdatert sin beredskapsplan for avløp.
- b) Skedsmo kommune har ikke utført en risikokartlegging av sine industribedrifter.

Kommentarer:

- a) I henhold til utslippstillatelsens pkt 3.3 skulle en beredskapsplan foreligge samtidig med tiltaksvurderingen. Beredskapsplan mot akutt forurensning skal baseres på miljørisikovurderingen og være tilpasset den miljørisiko som virksomheten til en hver tid representerer. I kommunen foreligger det generelle beredskapsplaner og det er utarbeidet egen beredskapsplan for vann. Avløp har derimot ikke en beredskapsplan som er tilstrekkelig tilpasset den miljørisiko som representeres i risikovurderingen.
- b) I henhold til utslippstillatelsen pkt 8 skulle det vært utført en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnettets innen 01.10.2012. Skedsmo kommune er med i et samarbeidsprosjekt med nabokommunene vedrørende påslipp og har dermed gjort en god del på området. Det kunne derimot ikke vises til at det er utført en helhetlig kartlegging av risikobedrifter.

Med bakgrunn i en slik kartlegging skal det vurderes risiko og behov for vedtak om påslippskrav med hjemmel i forurensningsforskriften. Det skal også utarbeides

bestemmelser for hvilke typer forbehandling før påslipp ulike virksomheten skal ha, f.eks. fett- og oljeutskillere.

Oppfølging:

Følgende dokumentasjon sendes Fylkesmannen innen tilbakemeldingsfristen:

- Beredskapsplan avløp.
- Utført risikokartlegging av industri.

Andre kommentarer:

Nedenunder beskrives noen kommentarer som er forhold Fylkesmannen mener er viktig å beskrive, og som forhåpentligvis kan være nyttige innspill til kommunens videre arbeid på avløpsområdet:

Hovedplan avløp:

Med utgangspunkt i hovedplanen (2011-2014) har vi følgende kommentarer:

Hovedplanen bør ha et lengre tidsperspektiv tilsvarende kommuneplanen, hvor det bør påpekes satsingsområder de nærmeste årene. Vi ser vannforskriftens mål om god miljøtilstand i 2021 som en naturlig tidshorison eller milepæl i kommende hovedplan. I hovedplanen bør det komme tydeligere fram hvilke mål og delmål en har satt for avløpshåndteringen fremover. Det bør utvikles saneringsplaner som prioriterer prosjektene på grunnlag av hovedplanens mål og hovedstrategier. Kommunens handlingsplan bør vise målrettingen på tiltak, tiltaksrekkefølgen og kostnadene.

Miljørisikovurderinger:

Miljørisikovurderingen som ble fremlagt manglet en tydeligere kobling til overløpene og konsekvens av utslippene. Vi fikk også et inntrykk fra kommunen at miljørisikovurderingen var forvaltningsmessig vanskelig å arbeide etter. Vi savnet en risikoklassifisering av overløpene som var plassert i en ROS-matrise i ”røde”, ”gule” og ”grønne” risikoklasser og hvor tiltak skulle prioriteres etter dette i tid og sted, gjerne med områdekart som viser ”røde” overløp og framdriftsplan.

Vi savnet en vurdering av risikoledninger utfra beliggenhet, kapasitet, miljø og byutvikling.

Overløp og fremmedvann:

Kommunens hovedutfordring er svært store overløpsutslipp. Egne utslipp på ca. 700 kg fosfor er urovekkende stort. I tillegg kommer Skedsmos store bidrag til utslipp fra RA-2 og hovedoverløpet herfra. Utviklingen med økt andel tette flater som følge av sterk befolknings- og næringsvekst og økt avrenning får store konsekvenser for et allerede sterkt belastet avløpssystem. I tillegg har vi et klima i endring som vil øke overløpsutslippene.

Kommunen har lagt seg på et bra ambisjonsnivå med hensyn på separering av fellessystemene (avløp og overvann i samme rør). Dette ser Fylkesmannen som helt nødvendig med den kritiske situasjonen kommunen er i på overløpsutslipp. Med bakgrunn i separeringsprosjektene som fremgikk i handlingsplanen skulle vi gjerne sett en klarere rekkefølge på prosjektene og kriterier for gjennomføringen av prosjektene. Det er nødvendig å vise effekter av slike kostbare tiltak for politikere og publikum.

For øvrig bør kommunene ha overvann og overvannsdiskonering som viktig satsingsområde fremover. Vi anbefaler Teknisk å trekke opp retningslinjer for dette i samarbeid med Byggesak og få kartlagt potensielle grøntområder innenfor eksisterende områder som kan benyttes til fordrøying, infiltrasjon osv..

Fornyelse av ledningsnett:

Ett av punktene i utslippstillatelsen er å få fram et politisk behandlet fornyelsesplan fram mot 2021. Vi registrerer at kommunens dreining etter kartlegging av avløpssystemenes utslipp, hvor separering av fellessystemene er kommunens målretting i forhold til fornyelse. Det er litt uklart hvor stor andel av etterslepet kommunen har som blir fornyet innen 2021.

For øvrig:

Kommunen har fremover store utfordringer på avløpssiden. Å etterleve en nødvendig fremdrift i tiltaksplanene blir svært krevende for organisasjonen. Vi er tvilende til at kommunen er i stand til dette utfra de ressurser som kommunen i dag disponerer til gjennomføringskompetanse og kapasitet. Etter vår vurdering må begge deler styrkes betraktelig.